

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	313
ГОБЛИК В. В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	315
ГОБЛИК В. В. КОРДОН У СУЧАСНОМУ ТРАНСКОРДОННОМУ ПРОСТОРИ	317
ГОБЛИК В. В. КІБЕРПРОСТІР ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ	319
ГОЛОВАЧКО В.М. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇХ АДАПТАЦІЮ ДО УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ	321
ГУК В., МАКСИМЕНКО Д. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	324
ДАНКАНИЧ В. РОЗВИТОК ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	325
ДЕМЧЕНКО В. О., БРОДОВИЧ Ю. Р. БІОІНЖЕНЕРІЯ: ЯК ПОСІДНАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ – ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЕРИ МЕДИЦИНИ	328
ДЕМЧЕНКО В. О., ГАБОВДА О. В. БЕЗЛОПАТЕВІ ВІТРОГЕНЕРАТОРИ: ПРИНЦИП РОБОТИ, ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ	330
ДОВБАКА І.О., ГОЛОВАЧКО В.М. РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ	332
ДОВЖАНИН А.І. БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ	334
ZHYGUTS YURIJ, KURYTNIK IGOR PIOTR ASSESSMENT OF OPTIONS FOR RECYCLING PROCESS WASTE IN MECHANICAL ENGINEERING	336
ZHYGUTS YURIJ MAKSUTOVA OLENA FEATURES OF METALLOTHERMAL SYNTHESIS OF ALLOY 800 (UNS N08800)	338
ZHYGUTS YURIJ FILVAROCHNY SERGIY USE OF METAL-THERMAL SYNTHESIS TO CORRECT CASTING DEFECTS	339
ЗЕЛЕНЯК І.І., КОРОЛОВИЧ О.О. ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ	341
КАВАТСІЙ V.M., МАКСЮТОВА O.V., ПІТОВКА O.Yu. OPTICALLY ACTIVE COATING FOR PHOTONICS DEVICES	344
КАБАЦІЙ В.М., БОБКО А., БІЛЕЙ Н.В. СВІТЛОДІОДИ З КЕРУЮЧИМ ОПТИЧНИМ ЕЛЕМЕНТОМ	346
КАШИН А.В. АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ТУРИСТИЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ БЕЗПЕКОВИХ РИЗИКІВ	348
КОЗАР Я.В., ГОЛОВАЧКО В.М. ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ РОБОТІ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ	350
КОЗАРЬ О. П., ІВАНЬО К. В. ОКРЕМІ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	353
КОЗАРЬ О.П., СТАНИНЕЦЬ Д.М. ХІМІЧНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ. ПРИНЦИП РОБОТИ ТА ПРАВИЛЬНА УТИЛІЗАЦІЯ	355
КОЗАРЬ О.П., САХАРНАЦЬКИЙ О.В. ПАРА СИЛ ЯК ОСНОВА ОБЕРТАЛЬНОГО РУХУ В ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМАХ: ТЕОРІЯ, ПРИКЛАДИ, ЗАСТОСУВАННЯ	357
КОЗИК І., ЧОРІЙ Л. СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У СІВТІ: РЕАЛІЇ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ	359
ЛЕМАК В. КЛАСТЕРИ В ТУРИЗМІ: ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	361
ЛБА Н.С., ТУРЯНЧИК Ю.В. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ	

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Література:

1. Гоблик В.В. Спільні транскордонні регіони України та ЄС: зовнішньоекономічний аспект: монографія. Львів. 2012. 305 с
2. Гоблик В.В. Формування транскордонних туристичних кластерів як пріоритетний напрям розвитку прикордонних регіонів України. Економічний форум. Луцьк, 2015. №3. С. 117-123.
3. Гоблик В.В., Щербан Т. Д., Добош С. Ю. Ресурсне забезпечення розвитку кластерів у рекреаційно-туристичному комплексі регіону. Економіка та суспільство : електронний науковий фаховий журнал. Мукачево, 2017. №9. С.759-762
4. Гоблик В.В. Теоретичні основи дослідження рекреаційно-туристичних кластерів. Єврорегіональне співробітництво України та його інтеграційний потенціал: Збірник наукових праць за матеріалами круглого столу експертів (м. Ужгород, 20 квітня 2012 р.). Ужгород, 2012. С. 81-101
5. Гоблик В.В., Щербан Т.Д. Кластери в транскордонному регіоні: досвід Європейського Союзу. Сучасна соціально-економічна система: парадигма, завдання і тенденції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 120-річчя Національного університету біоресурсів і природокористування України (27 квітня 2018 року). Ніжин, 2018. С.40-42
6. Гоблик В. Туристично-рекреаційний ресурс Закарпаття як об'єкт транскордонного співробітництва / Регіональна політика і транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України : зб. наук, праць за матеріал, міжнар. конф. (м. Ужгород, 24-25 травня 2007 р.) 102 / відп. ред. І.В. Артьомов. Ужгород : Ліра, 2007
7. Гоблик В.В. Система принципів формування та розвитку транскордонних регіонів / В.В.Гоблик // Науковий вісник Волинського інституту економіки і менеджменту. – №12. – Луцьк, 2015. – С. 88 – 99

УДК 330

ЛІБА Н.С.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку, оподаткування і маркетингу,
ТУРЯНЧИК Ю.В.,
аспірант,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

В умовах повномасштабної війни та масштабних руйнувань економіки Україна стикається з необхідністю швидкого та ефективного післявоєнного відновлення, в основі якого має лежати активне залучення підприємництва як ключового драйвера економічного зростання. Водночас процеси євроінтеграції, зокрема адаптація до стандартів ЄС, зумовлюють потребу в зміні традиційних підходів до бізнес-розвитку. У таких умовах особливої ваги набувають інноваційні стратегії, які здатні забезпечити гнучкість, адаптивність та довготривалу конкурентоспроможність бізнесу.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Проблематика інноваційного розвитку бізнесу в умовах післявоєнної трансформації України набула значної уваги в сучасних наукових колах. Особливої актуальності вона набуває у зв'язку з викликами євроінтеграції, економічної дестабілізації та необхідності швидкої адаптації підприємств до нових умов функціонування. Низка досліджень присвячена аналізу стратегій інноваційного зростання, цифровізації, а також взаємодії держави й бізнесу у сфері модернізації економіки.

Ключові ризики для інноваційного розвитку бізнесу в Україні узагальнено у таблиці 1.

Таблиця 1

Ключові ризики для інноваційного розвитку бізнесу в Україні

Категорія ризику	Опис проблеми	Імовірність (оцінка)	Вплив на бізнес
Фінансові обмеження	Скорочення доступу до фінансування, зменшення інвестиційної активності, залежність від власних коштів.	Висока	Уповільнення інновацій, відмова від модернізації
Кадровий дефіцит	Відтік кадрів, мобілізація, нестача кваліфікованих спеціалістів, низька цифрова грамотність.	Висока	Зниження ефективності, гальмування росту
Регуляторна нестабільність	Часті зміни в законодавстві, податкова нестабільність, непрогнозованість державної підтримки.	Середня–висока	Нестійкість стратегічного планування
Недостатня інфраструктура	Відсутність інноваційних хабів, технопарків, обмежений доступ до сучасних технологій.	Середня	Гальмування цифрової трансформації
Фізична небезпека та кіберзагрози	Небезпека для працівників, порушені логістичні ланцюги, ризики кібератак та витоку даних.	Висока	Зниження довіри, втрати та збої у функціонуванні

Джерело: сформовано авторами на основі [1-4]

Таким чином, інноваційний розвиток бізнесу в Україні натепер формується в умовах системного обмеження ресурсів, регуляторної нестабільності та високих ризиків, що потребує цілеспрямованої політики державної підтримки, інституційної стабільності та стимулювання екосистеми інновацій.

В умовах війни надзвичайної актуальності набувають також соціальні інновації та стійкі бізнес-моделі, орієнтовані на взаємодію з громадою, відновлення локальних економік, створення робочих місць для ВПО та ветеранів. Вони зміцнюють зв'язок бізнесу з суспільством і формують нову економічну культуру відповідальності.

Таблиця 2

Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в Україні

Стратегія	Зміст стратегії	Очікуваний ефект
Технологічна модернізація	Впровадження сучасного обладнання, автоматизація, використання ІІ, Big Data, хмарних технологій.	Підвищення продуктивності та конкурентоспроможності
Цифровізація бізнес-процесів	Застосування цифрових платформ, CRM-систем, електронного документообігу, онлайн-оподаткування, e-commerce.	Оптимізація витрат і зростання операційної ефективності
Експортна орієнтація	Вихід на зовнішні ринки, сертифікація за	Збільшення обсягів продажів і

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

	стандартами ЄС, участь у міжнародних платформах.	валютної виручки
Соціальні інновації	Інтеграція соціальної складової в бізнес: робочі місця для ВПО, співпраця з громадами, гуманітарні ініціативи.	Зміцнення соціальної довіри та репутації
Екологічні/зелені інновації	Впровадження енергоефективних технологій, перехід на відновлювані джерела енергії, скорочення викидів.	Залучення нових партнерів, відповідність міжнародним вимогам

Джерело: сформовано авторами

Інноваційні стратегії, орієнтовані на цифрову трансформацію, експорт, сталий розвиток і соціальну відповідальність, становлять основу нової економічної моделі України, здатної витримати виклики глобальної нестабільності та забезпечити довготривале зростання.

Література:

1. European Business Association. (2025). Три чверті опитаних компаній ЕВА працюватимуть в Україні незалежно від тривалості війни. URL: <https://eba.com.ua/try-chverti-opytanyh-kompanij-eva-pratsyuvatymut-v-ukrayini-nezalezjno-vid-tryvalosti-vijny/>

2. Міністерство економіки України. (2024). Офіційна інформація про програму релокації бізнесу. URL: <https://me.gov.ua>

3. European Business Association. (2025). 2 з 3 МСБ планують розширення бізнесу у 2025 році. URL: <https://eba.com.ua/2-z-3-msb-planuyut-rozshyrennya-biznesu-u-2025-rotsi/>

4. Центр економічного відновлення, Advanter Group, Міністерство економіки України, Програма розвитку ООН (2024). Оцінка впливу війни на мікро-, малі та середні підприємства в Україні. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-04/undp-ua-smb-2024.pdf>

УДК 338.43:004:631.1

МАКСИМЕНКО Д.

кандидат економічних наук, доцент
Мукачівський державний університет

ТОКАР І.

здобувач освіти, ОС Доктор філософії
Мукачівський державний університет

ЦИФРОВІЗАЦІЯ АГРОСЕКТОРУ: АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ АГРАРІЇВ ДО ІННОВАЦІЙ

Цифрова трансформація сільського господарства, що передбачає інтеграцію таких технологій, як Інтернет речей (IoT), штучний інтелект (ШІ), аналітика великих даних і робототехніка, відкриває широкі можливості для підвищення ефективності, продуктивності та сталого розвитку аграрного сектору. Водночас реалізація потенціалу цифровізації значною мірою залежить від людського чинника – готовності та здатності аграріїв сприймати, адаптувати й ефективно застосовувати сучасні технології. У цьому контексті особливої ваги набувають психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості фахівця аграрної сфери, його адаптації до нових умов праці та безперервного професійного розвитку.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>